
Yamakabharatam

यमकभारतम्

Document Information

Text title : yamakabhAratam by madhvAchArya

File name : yamakabhAratammadhvAchArya.itx

Category : major_works, sAhitya, krishna

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Madhvacharya

Proofread by : Vani V.

Latest update : January 24, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

Yamakabharatam

यमकभारतम्

ध्यायेत्परमानन्दं यन्माता पतिमयदपरमानन्दम् । (ध्यायेत्तं परमानन्दम्)

उज्जितपरमानं दम्पत्याद्याद्याश्रमैस्सदैव परमानन्दम् ॥ १ ॥

यस्य करालोऽलं यकं कालः परस्य छि करालोऽलम् ।

यस्य गदा पवमानस्सन् यो व्यासोऽभवत्सदापवमानः ॥ २ ॥

यस्य रमा न मनोगं जगृहे विश्वम्भरापि नमनोऽगम् ।

यस्य पुमानानन्दं भुङ्क्ते यद्दाम उपतिमानानन्दम् ॥ ३ ॥

परमेषु यदा तेजः परमेषु यकार वासुदेवोऽजः ।

मानधि बिलत्सु मनो माऽनधिमासीन्न वासुदेवोऽजः ॥ ४ ॥

सोऽजनि देवक्यन्ते यस्मादनुकम्पनावदेव क्यन्ते ।

अवदन्देव क्यं ते भुवनं छि सुराः सदैव देवक्यन्ते ॥ ५ ॥

नीतो वसुदेवेन स्वततेन स गोकुलं सवसुदेवेन । (सुवसुदेवेन)

तत्र यशोदा तनयं मेने कृष्णं स्वकीयमवदातनयम् ॥ ६ ॥

ववृधे गोकुलमध्याधो देवो विश्वमद्भुताकुलमध्यात् ।

तत्र य पूतनिकाया वधमकरोद्यन्निजाः सुपूतनिकायाः ॥ ७ ॥

अधुनोऽथ कटं लोली पादाङ्गुष्ठेन वातपेशशकटं लोली ।

अतनोद्रक्षामस्य स्वाज्ञानाद्गोपिका सदेरक्षामस्य ॥ ८ ॥

मुपलालनलोला तन्मुभगं जगद्यष्ट सालनलोलातत् ।

नाध्यैन्मायामस्य जगत्प्रभोः स्वधिकततमायामस्य ॥ ९ ॥ (स्वाधिकततमायामस्य)

तस्य सुशर्माण्यकरो दरिणो गर्गः सदृक्तिकर्माण्यकरोत् ।

अवदन्नामानमयं जगदादिं वासुदेवनामानमयम् ॥ १० ॥

तस्य सभा बलनामा ज्येष्ठो भ्राताऽथ यन्निजाबलना मा ।

यस्य य पर्यङ्कोऽयं पूर्वतनो विष्णुमजसपर्यं कोऽयम् ॥ ११ ॥

तेन उतो वातरयस्तृण्यको नाम दितिसुतोऽवातरयः ।

उरमाणो बालतमं स्वात्मानं कण्ठरोधिनाऽबालतमम् ॥ १२ ॥

सोऽवनिमध्ये रङ्गन्नरिदरयुगबालरूपमध्येरङ्गन् ।

अमुषन्नवनीतमदः स्वगोकुले गोपिकासु नवनीतमदः ॥ १३ ॥ (सगोकुले)

तन्माता कोपमिता तमनुससारात्मवाद्यकोपमिता । (तमनुससारात्मवाकोपमिता)

जगृहे सानमनं तं देवं तस्थिन्तयैव सानमनन्तम् ॥ १४ ॥

अथ सान्तरितामानं विष्णुं विश्वोद्भवं सदान्तरितामानम् ।

अनयद्दामोदरतां योऽरभयत्सुन्दरी निजामोदरताम् ॥ १५ ॥

यके सोऽर्जुननाशं प्राप्नोति यत्स्मृतिः सदाऽर्जुनना शम् ।

तौ य गतौ निजमोकस्तेनैव नुतेन यन्निजानिजमोकः ॥ १६ ॥ (यन्निजोऽनिजमोकः)

अथ वृन्दावनवासं गोपाश्चकुर्जगत्क्षिताऽवनवासम् ।

तत्र बकासुरमारः शौरिरभून्नित्यसंश्रितासुरमारः ॥ १७ ॥

अडनद्भ्रत्सतनूकं योपाल्लोकं स्वयत्नवत्सतनूकम् ।

सोपाद्भ्रत्सानमरस्सडाग्रजो गोपवत्सवत्सानमरः ॥ १८ ॥

स विभुः श्रीमानडिडे ननर्त यस्य श्रमानमामानडिडे ।

अकरोन्नधुदकान्तं कान्तं नीत्वोरगं सनाधुदकान्तम् ॥ १९ ॥

उत्वा धेनुकमूढं बलात्प्रलम्भं य भेद् सधेनुकमूढम् ।

प्रजमावीदमृताशः पीत्वा वह्निं यरस्थितामृताशः ॥ २० ॥ (यरस्थिरादमृताशः)

गिरिणा रक्षापि कृता प्रजस्य तेन स्वरक्षरक्षापिकृता ।

शक्य व्यञ्जयता स्वां शक्तिं विश्वमात्मनाऽव्यञ्जयता ॥ २१ ॥

रेमे गोपीष्वरिडा स मन्मथाकान्तसुन्दरीपीष्वरिडा ।

पूर्णांनन्दैकतनुः स विश्वरुक्पावनोऽप्यनन्दैकतनुः ॥ २२ ॥ (विश्वरुक्पावनोऽप्यानन्दैकतनुः)

अथ उतयोर्गलिकेश्योः शङ्खजप्रापितः पुरी गलिकेश्योः ।

भङ्क्त्वा धनुराजवरं जघान तेनैव य स्वयं राजवरम् ॥ २३ ॥

भूतन् गजमुग्रबलं सबलो रङ्गं विवेश श्रुतिमुग्रबलम् । (श्रुतिमुग्रबलम्)

उत्वा मल्लौ बलिनौ कंसं य विमोक्षितौ ततौ लौ बलिनौ ॥ २४ ॥ (विमोक्षिता ततौ रौ बलिनौ)

प्रादात्सान्दीपनये मृतपुत्रं ज्ञानदीपसान्दीपनये ।

गुर्वर्थेऽज्ञानतमःप्रभेदिता नित्यसम्भृताऽऽज्ञानतमः ॥ २५ ॥

जित्वा मागधराजं तोषितमकरोत्सदात्मयोगधराजम् ।

अनुकुर्वन्निजसदनं यडे रम्यां पुरं सुभोधनिजसदनम् ॥ २६ ॥ (रम्यं)

प्रसभं सगजबलस्य क्षत्रस्योच्चैस्समगधराजबलस्य ।

मानं शिशुपालवरं ङ्त्वा लैष्मीभवापा शिशुपालवरम् ॥ २७ ॥ (लैष्मीभवाप)

डंसो डिभिक्षपलावमुना संसूदितौ यवनकश्च पला ।

कीर्तिर्विमला विरता प्रतता विश्वाधिपावनीलाविरता ॥ २८ ॥

सत्याजाम्भवतीर्या भार्या विन्दाद्या भानुसाम्भवतीर्याः ।

प्रधुम्नं मोदरतः प्राप जयेष्ठं हरिः सुतं मोदरतः ॥ २९ ॥

यत्परिवारतयेशा जाता देवा नृपात्मनाऽरतयेशाः ।

यद्भरितं विषसर्पप्रभृतिध्वान्तं न मारुतिं विषसर्प ॥ ३० ॥

येन छिडिम्बकाद्या रक्षोधीशा निपातिता अबकाद्याः ।

भीमे प्रीतिममेयां व्यञ्जयता तेन शेषपाति ममे याम् ॥ ३१ ॥

अथ कृष्णावरणो तान् प्रामान्नाज्ञोऽशृणोत्सदावरणेतान् ।

द्रष्टुं यातस्सबलस्तां यानैषीत्युथासुतांस्ततः सबलः ॥ ३२ ॥

तानिन्द्रस्थलवासांश्चक्रे कृष्णः पुरो निजस्थलवासान् । (कृष्णः परो)

स्वबलोद्रेक्षितमानैर्जुगोप धर्मं य तैः परायितमानैः ॥ ३३ ॥

वालिवधानुनयाय प्राण्यी सभ्यं सुसन्धेऽनुनयाय ।

वासवजेन विशेषात् तेनैव पुनर्नृजन्मजेन विशेषात् ॥ ३४ ॥

मातुः परिभवडाऽन्यै राज्ञा द्युसदामितश्च परिभवडाऽन्यै ।

अभवन्नरकमुरारिर्योऽवासीदत्समस्तनरकमुरारिः ॥ ३५ ॥ (अभवन्नरकमुरारिर्योऽवात्सी)

नीतो द्विवि देववरै रेमे सत्यासमन्वितोऽदेववरैः ।

सर्वर्तुवने शशिना निशि सत्यां वासरे वनेऽशशिना ॥ ३६ ॥

सुरतरुमापालिमतात् प्रकाशयन् शक्तिमात्मनः पालिमतात् ।

सुरवरवीरेषु दरी प्रधानशुभेभ्यः परेषुदरी ॥ ३७ ॥

पुरमभियाथारिदरी दत्वा भद्रां पृथासुताथारिदरी ।

शङ्कपुरीमभियातः प्रादाद्ब्रह्मेर्वनं सतामभियातः ॥ ३८ ॥

शिवभक्ताप्रवराधं पुमान् सेडे गिरी शविप्रवराधम् । (गिरि)
 तं स्वात्मेन्द्रवरेण व्यधुनोद्भीमेन धूतरुद्रवरेण ॥ ३९ ॥
 यस्याज्ञाबलसारैः पार्थैर्दिव्यो लृतं धनं बलसारैः ।
 जित्वा क्षामविशेषां प्रसज्य भूपान् समस्तकामविशेषाम् ॥ ४० ॥
 अथ पार्थान् कतुराजं प्रापयदमरेट् सरुद्रशक्तुराजम् ।
 पूजा तेनावापि छिन्नश्रैद्यः सृतिं गतेनावापि ॥ ४१ ॥
 निडतौ सौभकृशौ शीतो भातश्च येन तौ भकृशौ ।
 अजयद्रुद्रं य रणे बाणार्थेऽवनतिपतितकयन्द्रं यरणे ॥ ४२ ॥
 असृज्जवरमुग्रतमःक्षयप्रदो लीलयाऽधिवरमुग्रतमः ।
 क्रीडामात्रं विश्वं प्रकाशयन्नात्मनः स विडरकमात्रं विश्वम् ॥ ४३ ॥
 यस्यावेशोरुबलाज्यलनत्पार्थोऽसुरान्प्रजेशोरुबलान् ।
 वरदानादस्यैव जगत्प्रभोरीरणात्समनुगतनादस्यैव ॥ ४४ ॥
 यस्यावेशात्सबलः प्रयकर्षं पुरं प्रसज्य येशात्सबलः ।
 कुरुपतिनाम नु यमुनाऽऽकृष्टा येनाडुरर्ष्यमतनु यमुना(१) ॥ ४५ ॥ (येनाडुरर्ष्यमतनु)
 (१. अतनु यं उना, य अर्थात् पूज्य, उ अर्थात् रुद्रं)
 यद्बलवान् कोधवशान्निनाय नाशं वृकोदरः कोधवशान् ।
 लेभेऽयान्यागाम्यं स्थानं पुष्पाणि धाम यान्यागाम्यम् ॥ ४६ ॥
 यद्बलभारवडत्वान्नायलदुरगादिभिः सुभारवडत्वात् ।
 धर्मादरिडाऽपि पदं भीमो येनैव साडसं रिडाऽऽपि पदम् ॥ ४७ ॥ (लिडाऽऽपि)
 न छि नडुषोऽलं नडितुं धर्मो द्रौणिस्तथेतरोऽलं नडितुम् ।
 नो राट् कर्णो ब्रह्मवरी येन ध्वस्तोऽस्त्रमग्रीत्सब्रह्मवरी ॥ ४८ ॥ (सुब्रह्मवरी)
 क्षात्रं धर्मं स्ववता गुरुवृत्त्यै केशवाज्ञया य यरमं स्ववता ।
 सर्वं सेडेऽमनसा भीमेनेशैकमानिना डेमनसा ॥ ४९ ॥ (भीमेनेशैकमानिना)
 यद्भक्तप्रवरेण प्रोतः स्वस्मिन् स कीयकः प्रवरेण ॥
 पतितास्तस्य सडायाः कृष्णार्थं मानिनः समस्य सडायाः ॥ ५० ॥
 यद्भक्त्याऽनुगृहीतौ पार्थो भीमश्च गोनृपौ नु गृहीतौ ।
 ऋणमुक्त्यै सुव्यत्यस्त्यै कर्मशो वीरावमुच्यतां सुव्यत्यस्त्यै ॥ ५१ ॥

यद्भक्त्याऽमितयालं कृष्णा कार्ये विवेश कृष्णाऽऽकार्ये ।
 याभीरार्घतनुत्वान्नापाद्भीमाद्दृतेऽपि नाऽपाद्भीमात् ॥ ५२ ॥
 यां स्मृष्टुमिच्छन्तमजातशत्रुं न्यवारयत्स्वःस्थमजातशत्रुम् ।
 शंरुपा ने नित्यरतेरियं श्रीरिति स्म देवेऽप्यदितेरियं श्रीः ॥ ५३ ॥ (शंरुप्य)
 मनसामनसाऽमनसा मनसा यमनन्तमजस्रमवेदनुया ।
 विलयं विलयं विलयं विलयन्निर्मिलं त्वशुभं प्रयकार य या ॥ ५४ ॥ (प्रयकार य यः)
 सोऽगाद्दूतमुभेन प्रमुणोदं वर्तते यद्दूतमुभेन ।
 पार्थार्ये बडुतनुतां यत्र प्रकाशयत् स्वयं सभडुतनुताम् ॥ ५५ ॥ (प्राकाशयत्)
 गुरुऽकर्णनदीजादीनवधीव्यक्षुर्भलेन जनदीजादी । (जनदीजान्)
 शक्त्या निजया परवान् स्वजनानुद्रेययन्ननन्तयाऽपरवान् ॥ ५६ ॥
 यस्य सुनीतिसलायात्र रिपून्भेनेऽर्जुनः समेतसला यान् ।
 अकरोख्यासु परासुप्रततिं सेनासु धावनासुपरासु ॥ ५७ ॥
 येन जयद्रथमारः पार्थः शत्रूनवापतद्रथमारः । (पात्रा)
 यद्विरडादपि देडे स रथः शश्वत् स्थितेः सदादपि देडे ॥ ५८ ॥
 यद्भरितो भरताभः प्रभुरम्भाभावितोऽभिभरताभः ।
 भीमो रभसाऽभिभवी प्रसभं भाभाभिभूर्भासा भिभवी ॥ ५९ ॥
 यदनुग्रहपूर्यात्वाद् भीमः सर्वानरीननडिपूर्यात्वाऽऽत् । (यदनुग्रहपूर्यात्वाद्)
 अदडद्वाडुबलेन क्रोधाग्नावाडितान्निजाडुबलेन ॥ ६० ॥
 कृष्णाभीमाभतमः शीर्षं येन स्वकीयडुदयमाभतमः ।
 धृतराष्ट्रसुतानवधीद् भीमेन स्थापितो मनसि सुसुतानवधीत् ॥ ६१ ॥
 भीमनिपातितदेडानदृशयत्स्वानरीन् विपातितदेडान् । (भीमविपाटित, विपाटितदेडान्)
 कृष्णाया डितकारी सम्यग्धीरप्रियः सदाऽडितकारी ॥ ६२ ॥ (सम्यग्गीरप्रियः)
 अथ डरिणाऽपीतबलं द्रौणोरस्त्रं मडारिणा पीतबलम् ।
 धधताऽवासोमरणं नीतं यडेऽभिमन्युजं सोमरणम् ॥ ६३ ॥
 तस्य य रक्षा सुकृता जनार्दनेनेशशेषेकेक्षासुकृता ।
 पार्थेषु प्रेमवता नित्यं भर्त्राऽसुतासुविप्रेमवता ॥ ६४ ॥
 ज्ञानं परमं प्रादाद्भीष्मगतः सृतिविभोक्षयरमं प्रादात् ।
 पाण्डुसुतानामधिकं यडे वेदं गुणोत्तरं स्वनामधिकम् ॥ ६५ ॥

तेनावापि सुजातैर्द्धरिमेधस्तुरगावर्तनेऽपि सुजातैः । (सुजातैर्द्धयमेधस्तुरगावर्तनेऽपि)

पाण्डुसुतैः सवसूडैरासैर्व्यासात्मना य सुसवसूडैः ॥ ६६ ॥

तदनु सुपाण्डुतनूजै रेमे क्षमां पालयन् सुपाण्डुतनूजैः ।

अनुपमसुभृषोऽजः परमः श्रीवल्लभः स्वधिकृषोऽजः ॥ ६७ ॥ (सति सुभृषोऽजः)

सुगतिं परमामददान्निजयोग्यां ज्ञानिसुततिपरमामददात् ।

(यरमामददान्निजयोग्यां ज्ञानिसुततिम्परमामददात्)

पार्थानां सयदूनां स पितृप्रेष्यादिनामिनां सयदूनाम् ॥ ६८ ॥

रेमे तत्रापिसुभी परमोऽनन्तो ननन् तत्रापिसुभी ।

प्राणोनेन्द्रिया य प्रयुतो नित्यं मडागुणोन्द्रिया य ॥ ६९ ॥

अेवं सर्वाणि हरे रुपाणि श्रीपतेः सुपर्वाणिहरेः ।

पूर्वासुभानि सुभान्ति प्रततानि निरन्तराणि सुभान्ति ॥ ७० ॥

राम राम मडाभाडो माया ते सुदुरासदा ।

वादसादद को लोके पादावेव तवासजेत् ॥ ७१ ॥

जेत्सवातव वेदापाडेलोकोदद सादवा ।

दासरादुसुतेयामाडोभाडा मम राम रा ॥ ७२ ॥ (राम राः)

देवानां पतयो नित्यं नो मतं यस्य जन्ते । (मतं यस्य न जन्ते)

तस्मै देव नमस्येऽहं भवतेऽसुरमारये ॥ ७३ ॥

समस्तदेवजन कवासुदेवपरामृत ।

वासुदेव परामृत ज्ञानमूर्ते नमोऽस्तु ते ॥ ७४ ॥

देवादे देवलोकप पूर्णानन्दमडोदधे ।

सर्वज्ञेश रमानाथ देवाऽऽदेदेवलोकप ॥ ७५ ॥

योनिर्ममेशेषपुराणविधां योनिर्ममेशेषपुराणविधाम् ।

योनिर्ममेशेषपुराणविधां योनिर्ममेशेषपुराणविधाम् ॥ ७६ ॥

अनन्तपारामितविष्मेश प्रभो रमापारमन्तपार ।

मडागुणाढ्यापरिमेयसत्त्व रमालयाशेषमडागुणाढ्य ॥ ७७ ॥

भाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभा ।

भाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभाभा ॥ ७८ ॥

नैव परः केशवतः परमादस्मात्समश्च सुकेशवतः ।

सोऽयं शपथवरो नः शश्वत्सन्धारितः सुशपथवरोऽनः ॥ ७८ ॥

कृष्णकथेयं यमिता सुभतीर्थेनोदितानने ने यं यमिता । (सुभतीर्थेनोदिताननेने)

भक्तिमता परमेशे सर्वोद्वेकात्सदानुताऽऽप रमेशे ॥ ८० ॥ (सर्वोद्वेकात्सदावताऽऽप)

एति नारायणनामा सुभतीर्थेसुपूजितः सुरायणना मा । (सुवकतीर्थेसुपूजितः नारायणना)

पूर्णागुणाधिक पूर्णाज्ञानेच्छाभक्तिभिः स्वधिक पूर्णा ॥ ८१ ॥

(पूर्णागुणैरधिक पूर्णाज्ञानेच्छाशक्तिभिः स्वधिक पूर्णाः)

॥ एति श्रीमद्भवाचार्यविरचितं यमकभारतं सम्पूर्णाम् ॥

कृष्णकथा

Proofread Vani V.

Yamakabharatam

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

